

Spotkania autorskie a prace twórcze

W praktyce wielu bibliotek jednym z działań podejmowanych w celu realizacji celów statutowych i zadań wynikających z ustawy o bibliotekach, w szczególności w zakresie obsługi użytkowników oraz prowadzenia działalności popularyzatorskiej, jest organizowanie spotkań z twórcami publikacji lub innych twórczych dzieł, czyli tzw. spotkań autorskich.

W sytuacji gdy udział autora w organizowanym przez bibliotekę spotkaniu ma odpłatny charakter, rodzić się może wątpliwość, jak wynagrodzenie to rozliczać, w szczególności czy mogą być wówczas zastosowane 50% koszty uzyskania przychodów, stosowane do wynagrodzeń autorskich na podstawie art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższym przepisem 50% koszty uzyskania przychodów przyznane zostały twórcom, ale chodzi w tym przypadku o przychody (wynagrodzenia) powiązane z prawami autorskimi, czyli pośrednio z tworzonymi przez autorów utworami. W celu udzielenia odpowiedzi na powyższą wątpliwość stwierdzić zatem należy, że kluczowe znaczenie ma w tym kontekście to, czy w związku z zaangażowaniem twórcy w ramach spotkania autorskiego dochodzi do powstania lub wykorzystania określonego utworu.

Organizowane przez biblioteki spotkania autorskie w tym rozliczeniowym aspekcie można zatem podzielić na dwie grupy:

- 1) spotkania, realizowane według wcześniej przygotowanego przez zaproszonego twórcę scenariusza, zgodnie z którym autor nie tylko odpowiada na pytania czytelników (uczestników spotkania), ale także realizuje przygotowany przez siebie, twórczy program, np. czytając fragmenty swoich książek, wygłaszając prelekcję na określony temat,
- 2) spotkania odbywające się bez żadnego twórczego scenariusza, przebiegające „na żywo”, na zasadzie odpowiedzi na pytania czytelników i luźnej dyskusji z udziałem autora na temat jego twórczości.

W stosunku do spotkań pierwszego rodzaju (wypłacanych autorom w związku z ich realizacją wynagrodzeń) stosowanie 50% kosztów uzyskania przychodów należałoby uznać za uzasadnione, oczywiście przy założeniu, że spotkanie zostało przez autora w indywidualny, twórczy sposób przygotowane, co powinno wynikać z treści zawartej z nim umowy lub z innej towarzyszącej jej wykonaniu dokumentacji (np. w postaci dostarczonego przez autora scenariusza, według którego spotkanie ma przebiegać).

Natomiast w stosunku do drugiego rodzaju spotkań, z uwagi na to, że w ich efekcie nie dochodzi do powstania żadnych nowych utworów, a zatem nie ma możliwości korzystania z nich (wypłacane autorowi wynagrodzenie nie honoruje uzyskania przez bibliotekę żadnych uprawnień do twórczych dzieł), do rozliczania przychodów autora należałoby zastosować 20% koszty uzyskania przychodów, podobnie jak w przypadku innych umów o dzieło lub umów zlecenia.

Rafał Golał

Źródło: „Bibliotekarz” nr 3, 2010 r.